Sekkeskuring og villstryking

På Sagene i Oslo ligger Det Rivertz'ske Kompleks, populært kalt River'n. Totalt dreier dette seg om 18 gårder som nå gjennomgår en totalrenovering med håndarbeid fra ende til annen.

De estetisk vakre bygningene i Jugendstil med forsiktig utsmykket dekor ble tegnet av arkitekt Rievertz og satt opp i regi av Kristiania Byggeselskap for Småleiligheter A/S med byggestart i 1912. Arkitekten hadde et sosialt engasjement og hensikten med utbyggingen var å sikre tilgang på rimelige arbeiderboliger med mye sol og luft.

Sett på avstand har gårdene vært i god forfatning, men kommer en innpå oppdager man raskt at pussen mange steder har sluppet festet i teglsteinsveggene. I fjor startet første del av oppussingsarbeidene. Malermesterfirma Jens Petter Lunde AS ble valgt som utøvende entreprenør i totalrenoveringen av bygningene. Arbeidene vil strekke seg ennå tre år frem i tid.

Gamle reparasjoner

- Vi startet med noen prøver for å finne ut av tidligere behandling. Vi fjernet litt maling og løs puss med kjemikalier og varmt vann og oppdaget at det var foretatt mange forskjellige reparasjoner, med bruk av alt fra organiske sparkelmasser til sement. Ikke alt var like lett å fjerne kjemisk. Neste skritt var derfor å lage en sandvaskeprøve der vi ved hjelp av høytrykk blåser vann og sand på fasaden. Det ga minimalt med støv foruten at selve operasjonen var en suksess. Alle uhumskheter forsvant, men vi fikk en liten utfordring: Teglsteinsspekkingen var porøs i det ytterste laget og en del av fugene forsvant i prosessen, forteller Jens Petter Lunde.

Sandvasking og sekkeskuring

Det ble besluttet å bygge opp fasadene helt fra grunnen av med sandvasking, rensing av dårlig spekk, ny spekking og sekkeskuring. Sekkeskuring er sannsynligvis den originale behandlingen. Etter spekking legges det på en kalkpuss som deretter skures av slik at teglsteinene blir mest mulig synlige. Byggene er murt litt forskjellig, så noen steder vil steinene synes bedre enn andre steder.

Villstryking

Etter fjorten dagers herdeprosess påføres tre strøk silikatmaling som tilsvarer den originale vannglassmalingen. Den blandes med drill for hånd. Silikatmaling har lett for å skjolde litt, derfor må man jobbe i team, minst fire mann i et arbeidslag - og hele veggen må gjøres ferdig i en operasjon. Her nytter det ikke å ta lunsj midt på veggen. Man må vente til man får en naturlig avslutning. Malingen påføres som villstryking, eller krysstryking. Malingen er litt væravhengig. Passe temperatur og relativt høy luftfuktighet er en fordel.

Silikatmaling nøytraliserer sur nedbør

Silikatmaling er en ren mineralsk maling som forener seg med kalkpussen. Klimaet i dag er litt aggressivt, bl.a. med sur nedbør. Silikatmalingen har en ph-verdi på 12-13. Det betyr at surt regn som treffer veggen - og som eventuelt trekker gjennom malingfilmen - vil være nøytralisert før det når frem til kalkpuss og spekking. Dermed vil klimaet ikke tære så hardt på pussen.

Alt har naturligvis en viss levetid i det klimaet vi har, men malermester Lunde mener at den omfattende rehabiliteringen som nå utføres gjør at byggene vil kunne holde seg fine i minst 20-25 år.

Les mer i Fargemagasinet nr. 6/2002

Disse gjorde arbeidet:

- Malermesterfirma Jens Petter Lunde AS